

**OBČINA ŽELEZNIKI
OBČINSKI SVET**

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI OBČINE ŽELEZNIKI

Železniki, december 2009

Št.: 250-1/2009-009

KAZALO

1. Uvod.....	3
Osnovni podatki o Občini Železniki	
Pravna podlaga	
2. Ocena ogroženosti in varnostnih tveganj kot strokovna podlaga.....	5
Ocena stanja varnosti	
Ogroženost od naravnih nesreč.....	5
Ogroženost cestnega prometa.....	6
Ogroženost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin.....	6
Ogroženost od kriminalnih pojavov – kriminalna ogroženost.....	6
Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine.....	7
Ogroženost javnega reda in miru.....	8
3. Namen vzpostavitve redarstva po zakonu o občinskem.....	8
4. Organiziranost medobčinskega redarstva.....	9
5. Kadrovski sestav medobčinskega redarstva.....	9
6. Vodenje redarske službe	9
7. Pristojnosti redarske službe	10
8. Materialni in drugi pogoji za delovanje medobčinskega redarstva.....	10
9. Vrste in obseg nalog medobčinskega redarstva.....	11
10. Izvajanje zakonskih pooblastil občinskega redarja	11
11. Uporaba prisilnih sredstev	12
12. Sistem dela medobčinskega redarstva – razporejanje redarjev	14
13. Sodelovanje medobčinskega redarstva s policijskimi postajami	14
14. Povezanost redarske službe z redarstvi sosednjih občin	14
15. Sodelovanje medobčinskega redarstva z OKC in ReCO	15
16. Načini sodelovanja redarjev v sistemu zaščite in reševanja	15
17. Načini sodelovanja redarjev in zasebnih varnostnikov	15
18. Interno nadzorstvo nad izvrševanjem nalog medobčinskega redarstva	16
19. Sodelovanje med redarstvom in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu	16
20. Zgradbe, spomeniki, muzeji in drugi objekti, ki imajo status naravne in kulturne dediščine.....	16
21. Obhodi nepremičnih objektov naravne in kulturne dediščine	17
22. Način uvedbe dežurne službe medobčinskega redarstva (odločitev župana)	17
23. Cilji občinskega programa varnosti - predlog	18
A. Strateški cilj.....	18
B. Operativni cilji	18
24. Varnostne potrebe, izhajajoče iz ocene varnostnih razmer	22
25. Zaključek	24
LITERATURA IN VIRI.....	25

Na podlagi prvega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006, ZORed) in Smernic za izdelavo občinskega programa varnosti (MNZ RS, februar 2007), je Občinski svet Občine Železniki, na predlog župana Mihaela Prevca, na 20. redni seji dne 17. 12. 2009 sprejel

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI OBČINE ŽELEZNIKI

1. UVOD

Osnovni podatki o Občini Železniki

Občina Železniki leži v zgornjem delu Selške doline.

Že leta 973 se ti kraji omenjajo v posebni listini, s katero je nemški cesar 30. junija tega leta podelili zemljo v Selški dolini v last freisinskim škofom. Zato si je občina za občinski praznik izbrala ta datum.

Središče občine je mesto Železniki, ki se je že leta 1340 začelo razvijati kot železarsko središče doline. Manufakturno-železarska industrija, ki so jo omogočile velike zaloge železove rude po okoliških hribih, bogate zaloge lesa ter reka Sora kot pogonska sila, je dajala utrip mestu vse do leta 1902, ko je predvsem zaradi nekonkurenčnosti železarstvo propadlo. Največja značilnost Železnikov pa je vsekakor ohranjen plavž za taljenje železove rude, ki je kot edinstven v Evropi te vrste in je zavarovan kot tehniški spomenik. Značilnost občine je tudi klekljana čipka.

Občino sestavlja 29 naselij (Davča, Dolenja vas, Dražgoše, Golica, Kališe, Lajše, Martinj Vrh, Ojstri Vrh, Osojnik, Podlonk, Podporezen, Potok, Prtovč, Ravne, Rudno, Selca, Smoleva, Spodnja Sorica, Spodnje Danje, Studeno, Topolje, Torka, Zabrd, Zabrekve, Zala, Zali Log, Zgornja Sorica, Zgornje Danje, Železniki), ki so povezane v šest krajevnih skupnosti (Davča, Dolenja vas, Dražgoše-Rudno, Selca, Sorica, Železniki).

Območje občine meri 164 km², na njem pa živi 6.773 prebivalcev (podatek je na dan 31.12.2008).

Pravna podlaga

Občinski program varnosti Občine Železniki je temeljni strateški dokument, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev občine. Namen programa varnosti Občine Železniki je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v Občini Železniki in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine. Pojem javna varnost lahko opredelimo kot dobrino, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v določeni količini na razpolago vsem članom družbe in ima to posebno značilnost, da se zagotavlja vedno le na javnopraven in na državo naslonjen način. Lahko jo zagotavljamo samo in izključno prek države. Pomeni tudi stanje, v katerem so izključeni materialni protipravni akti, s katerimi se rušijo ali ogrožajo temeljne svoboščine in pravice občanov, osnovni elementi družbene ureditve ali druge zaščitene vrednote.

Namen programa je tudi načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v Občini Železniki. Kvaliteten javni prostor pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem, kjer živijo in delajo, ter z okoljem, kjer se šolajo in igrajo njihovi otroci. Kvaliteten javni prostor tudi pomeni zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda; to pa konkretno pomeni, da so občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori čisti, varni in urejeni.

Program predstavlja pomemben in izhodiščni dokument za področje delovanja občinske redarske službe. V njem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnosti v občini, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev ter konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev. V dokumentu so opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo redarske službe ter za sodelovanje s policijo pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda in mira.

Namen programa je tudi vzpostaviti partnerski odnos med policijo in občinskim redarstvom pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu.

Občinski program varnosti Občine Železniki obsega 5 ciljev, ki na celovit način urejajo oziroma zagotavljajo kvaliteto varnosti v občini. Program Občine Železniki je zasnovan razvojno in ima naravo priporočil in programskih smernic, ki se bodo lahko realizirala skozi letne programe dela občinskih redarjev oziroma medobčinske redarske službe in razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občina namenja za to področje dela.

Pravna podlaga za program so: Zakon o občinskem redarstvu (ZORed), Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1), Zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP-1), Zakon o prekrških (ZP-1), Zakon o lokalni samoupravi (ZLS) in občinski odloki. Program je zasnovan v skladu z navedenimi pravnimi predpisi.

2. OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ KOT STROKOVNA PODLAGA PROGRAMA

UPORABLJENE METODE, POTREBNE ZA IZDELAVO OCENE OGROŽENOSTI

Za posnetek stanja varnostnih razmer na območju Občine Železniki ter oceno ogroženosti in varnostnih tveganj so bili zbrani ustrezni podatki od Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Železniki in drugih organov in služb Občine Železniki ter Policijske postaje Škofja Loka. Veliko podatkov je bilo pridobljenih iz drugih uradnih javnih evidenc, ki so bile dostopne.

Opravljen je bil operativni pregled posameznih območij, cest, trgov, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin ter drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja oziroma kjer je pričakovati, da bo prisotna večja ogroženost varnosti in varnostnih tveganj.

Opravljen je bil ogled nekaterih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine, športnih objektov in drugih prireditvenih prostorov, kjer bi lahko prišlo do ogrožanja javnih shodov in javnih prireditev.

V okviru priprave občinskega programa varnosti je bil opravljen informativni pregled organiziranosti in delovanja tistih organov in služb znotraj občine, ki so delovno povezani z redarji, in tistih organov ter služb, ki so v okviru svojih pristojnosti odgovorni tudi za varnost oziroma posamezna varnostna področja.

Z namenom priprave kvalitetnega, vsebinsko bogatega in uporabnega programa varnosti so bili pregledani zakonski in drugi predpisi ter dokumenti in drugo gradivo, ki se nanašajo na zagotavljanje ugodnih varnostnih razmer v Občini Železniki.

• Ogroženost od naravnih nesreč

Ocena ogroženosti občine Železniki je bila pripravljena in izdelana na podlagi raziskav, študij in strokovnih podlag, ki se nanašajo na podnebne, geografske, hidrološke, geološke, seizmološke, ekološke, prostorske, geografske, prometne, demografske, kulturne in druge značilnosti ogroženega območja.

Pri izdelavi ocene ogroženosti je bilo pri obravnavanju posameznih virov možnih vzrokov nastanka nesreč ter njihove verjetnosti pojavljanja, poteku in možnem obsegu ter posledicah posameznih nesreč upoštevano tudi dosedanje stanje na tem področju oz. frekvenca in stopnja pojavljanja posamezne vrste nesreč in uspehi pri njihovem preprečevanju in odpravljanju.

Ocena ogroženosti od naravnih in drugih nesreč v Občini Železniki je bila izdelana v skladu z določili Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/2006) ter v skladu z določili Navodila o pripravi ocen ogroženosti (Ur. list RS, št. 39/95).

Na podlagi navedenih parametrov so za občino Železniki izdelane ocene ogroženosti za primere jedrske nesreče, letalskih nesreč, nesreč z nevarnimi snovmi, poplav, potresov, požarov in zemeljskih plazov.

Ocene so izdelane na podlagi republiških in regijskih ocen ogroženosti, strokovnih študijah pristojnih zavodov in inštitutov oziroma usmeritev ob upoštevanju lokalnih dejavnikov, izkustvenih norm in dosedanjih izkušenj pri preprečevanju in odpravljanju posledic nesreč.

Ocena stanja varnosti (podatki Policijske postaje Škofja Loka):

- **Ogroženost cestnega prometa na območju občine Železniki**

Na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa na območju občine Železnikov so policisti v letu 2008 obravnavali 24 (v letu 2007 37) prometnih nesreč in sicer 1 (0) prometno nesrečo s smrtnim izidom, 1 (5) s hudo telesno poškodbo, 6 (14) z lahko telesno poškodbo ter 16 (18) prometnih nesreč, ki so se končale z materialno škodo.

Prometne nesreče	2007	2008
Število prometnih nesreč	37	24
Nesreče s smrtnim izidom	0	1
Nesreče s hudimi telesnimi poškodbami	5	1
Nesreče z lahkimi telesnimi poškodbami	14	6
Nesreče z materialno škodo	18	16

V teh prometnih nesrečah je v letu 2008 1 (0) oseba umrla, 1 (6) oseb je bila hudo telesno poškodovana, 12 (16) oseb pa je bilo lahko telesno poškodovanih. V nesrečah je bilo udeleženih še 35 (42) udeležencev, ki pa v nesrečah niso utrpeli telesnih poškodb.

Posledice prometnih nesreč	2007	2008
Število umrlih udeležencev prometnih nesreč	0	1
Število hudo telesno poškodovanih	6	1
Število lahko telesno poškodovanih	16	12
Število udeležencev v PN, ki niso bili poškodovani,	42	35

Podatki kažejo, da se je število obravnavanih prometnih nesreč v letu 2008 v primerjalnem obdobju leta 2007 zmanjšalo, vendar pa so bile posledice, katere so nastale v teh nesrečah slabše, kot v primerjalnem obdobju. Nesreča s smrtnim izidom se je zgodila na regionalni cesti št. 403, odseku 1075, v naselju Železniki in sicer Na plavžu, kjer je umrl pešec.

Pri obravnavanju prometnih nesreč in njihovem analiziranju policisti ugotavljajo, da je še vedno 33,3% (v letu 2007 14,3%) povzročiteljev prometnih nesreč alkoholiziranih, zaradi česar bodo tudi v nadaljevanju strmeli k znižanju tega deleža. Povprečna alkoholiziranost povzročiteljev prometnih nesreč je v letu 2008 znašala 1.37 g/kg (v letu 2007 1.71 g/kg).

- **Ogroženost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin**

Kot pomembnejšo rekreacijsko površino je potrebno omeniti rekreacijski center Rovn in Športno dvorano Železniki, kjer se odvijajo športne aktivnosti. Na območju športne dvorane Železniki in v okolici OŠ Železniki se predvsem ob vikendih (petek, sobota) v večernem času zbirajo družbe mladostnikov, kateri nato na tem mestu pod vplivom alkohola izvršujejo razna deviantna dejanja vandalizma.

- **Ogroženost od kriminalnih pojavov – kriminalna ogroženost**

Na območju občine Železniki so policisti v letu 2008 obravnavali skupaj 52 (v letu 2007 pa 79) kaznivih dejanj, za katere so podali kazenske ovadbe na pristojno državno tožilstvo. Preiskali so 16 (v letu 2007 pa 52) kaznivih dejanj, tako da znaša preiskavnost 33,76% (v letu 2007 pa 65,82%).

Prav tako so s področja zatiranja kriminalitete evidentirali tudi 27 (v letu 2007 pa 31) kaznivih dejanj, katere so iz različnih vzrokov zaključili s poročilom okrožnemu državnemu tožilcu (niso podani elementi kaznivega dejanja, oškodovanec ne želi podati predloga za kazenski pregon...).

Kaznivo dejanje/leto	2007	2008
Ogrožanje varnosti	4	4
Velika tatvina	13	17
Tatvina	51	18
Zatajitev	2	2
Ponarejanje denarja	1	1
Goljufije	2	2
Poškodovanje tuje stvari	1	2
Neplačevanje preživitve	0	1
Kršitev nedotakljivosti stanovanja	0	1
Nezakoniti lov	0	1
Lahka telesna poškodba	4	2
Neupravočena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami	1	1

V letu 2008 so obravnavali največ kaznivih dejanj s področja premoženjske kriminalitete. Večina evidentirane in obravnavane kriminalitete je bila izvršena izven strogega centra naselja Železniki. Oškodovanci so bili fizične osebe v primerih, kjer je šlo za kazniva dejanja tatvin. V večini primerov je šlo za tatvine goriva iz delovnih strojev, ki so jih izvajalci sanacijskih del po katastrofalnih poplavah izvajali na območju te občine. Na teh mestih so obravnavali tudi tatvine delov te mehanizacije in različnega gradbenega materiala, v nekaj primerih pa tudi tatvine celotnih delovnih strojev. Tudi v primerih velikih tatvin so beležili vlome, predvsem v gradbene kontejnerje, ki so bili postavljeni na teh gradbiščih, beležili pa so tudi nekaj vlomov v trgovine in gostinske objekte. Prav tako so obravnavali tudi nekaj kaznivih dejanj z elementi nasilja, kjer je bil v večini primerov eden izmed vzrokov za izvršeno kaznivo dejanje prisotnost alkohola, bodisi storilca kaznivega dejanja bodisi oškodovanca.

- **Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine**

Na območju občine Železniki imajo javne stavbe, med katere spadajo zgradba v kateri ima svoje prostore občina, pošta, zdravstveni dom, lekarna, banke, osnovna šola, ki spadajo pod javni sektor, varovanje urejeno vsak na svoj način. Kljub temu

omenjene zgradbe varuje ob svojem rednem delu tudi policija.

- **Ogroženost javnega reda in miru**

Policijska postaja Škofja Loka je v letu 2007 na območju Občine Železniki obravnavala 29 prekrškov, ki so bili storjeni zaradi kršitve Zakona o varstvu javnega reda in miru. Največ kršitev je bilo zaradi nasilnega in drznega vedenja (7).

V treh primerih so podali policisti zaradi kršitev Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami tudi odločbe o prekršku.

Policisti so izdali tudi plačilni nalog zaradi kršenja določil Zakona o omejitvi uporabe alkoholnih pijač. V dveh primerih so izdali plačilni nalog zaradi kršitve Uredbe o vožnji vozil v naravnem okolju, obravnavali pa so tudi tri primere kršitev javnega reda in miru v družinskem krogu.

V enem primeru je bila izdana odločba o prekršku zaradi kršenja Zakona o omejevanju tobačnih izdelkov, v treh primerih pa so policisti podali predlog za uvedbo postopka pri drugemu prekrškovnemu organu – Inšpektoratu RS za notranje zadeve, zaradi ugotovljenih kršitev po Zakonu o zasebnem varovanju.

V letu 2008 policisti ugotavljajo poslabšanje stanja na področju javnega reda in miru, saj so obravnavali 39 kršitev, kar je približno tretjina več kot leto prej. Največ kršitev je bilo zaradi kršenja določil Zakona o varstvu javnega reda in miru (nasilno in drzno obnašanje v zasebnem prostoru, pretepanje na javnem kraju, prepiranje in vpitje). Policisti so izdali dve odločbi zaradi kršitev Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami. V letu 2008 so podali tudi dva obdolžilna predloga pristojnemu sodišču zaradi kršitve po Zakonu o smučiščih in Zakonu o varstvu javnega reda in miru, kjer so nastale telesne poškodbe.

Javni red in mir	2007	2008
Zakon o varstvu javnega reda in miru	29	39
- nasilno in drzno vedenje	7	16
Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami	3	2
Zakon o omejitvi uporabe alkoholnih pijač	1	0
Uredba o vožnji vozil v naravnem okolju	2	1

3. NAMEN VZPOSTAVITVE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA PO ZAKONU O OBČINSKEM REDARSTVU

Namen vzpostavitve redarstva po Zakonu o občinskem redarstvu je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v občini Železniki in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine ter načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v občini.

Namen vzpostavitve redarstva je zagotavljanje javne varnosti v lokalni skupnosti oz. izvajanje vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v določbi drugega odstavka 3. člena Zakona o občinskem redarstvu. Potrebno je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru v občini. To pomeni, da je potrebno s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti varen, čist in urejen javen prostor v občini. S pomočjo vseh teh ukrepov se bo

zagotavljala kvaliteta življenja v občini ter odpravljali posamezni odklonski pojavi v občini.

Delo medobčinskega redarstva mora biti usmerjeno v kršitve, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni interes in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje. Medobčinsko redarstvo mora v primeru zaznane kršitve ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami.

4. ORGANIZIRANOST MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Organiziranost medobčinskega redarstva je bila izvedena na podlagi sprejetega Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »Medobčinski inšpektorat občin Cerkno in Železniki« (Ur. list RS, št. 101/2007).

S tem odlokom je bil ustanovljen organ skupne občinske uprave za skupno opravljanje nalog na področju občinske inšpekcije in občinskega redarstva, določeno njegovo delovno področje, notranja organizacija in vodenje, pogoji, ki jih morajo izpolnjevati občinski inšpektorji in občinski redarji ter zagotavljanje sredstev in drugih pogojev za njegovo delo.

Določene so bile tudi pravice in obveznosti občin ustanoviteljic in njunih organov v razmerju do organa skupne občinske uprave in v medsebojnih razmerjih.

Sedež Medobčinskega inšpektorata je v Občini Železniki, Češnjica 48, 4228 Železniki.

5. KADROVSKI SESTAV MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Trenutno je v organu skupne občinske uprave »Medobčinski inšpektorat občin Cerkno in Železniki« zaposlen en občinski inšpektor, ki si je v okviru usposabljanja (Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja občinskih redarjev (Ur. list RS, št. 78/2007), pridobil tudi naziv občinski redar.

Zaradi novih zakonskih pooblastil in razširitve področja ter območja dela bo potrebno v okviru Medobčinskega inšpektorata oceniti potrebo po zaposlitvi dodatnega redarja, ki bo opravljal te naloge.

Pri tem je potrebno upoštevati bodoče varnostne potrebe, okvir kadrovske krepitve redarske službe pa bodo tudi materialne in finančne zmožnosti občin Cerkno in Železniki, kot pristopnic k ustanovitvi tega organa skupne občinske uprave.

6. VODENJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Župana imenujeta in razrešujeta vodjo Medobčinskega inšpektorata, sprejmeta kadrovski načrt, program dela in finančni načrt skupne občinske uprave, nadzorujeta delo ter dajeta skupne usmeritve glede splošnih vprašanj organiziranja in delovanja Medobčinskega inšpektorata.

Vodja Medobčinskega inšpektorata odgovarja za izvrševanje upravnih nalog, ki sodijo v krajevno pristojnost posamezne občine, županu in direktorju oziroma drugi s strani župana pooblaščenim osebam občinske uprave občin Cerklje in Železniki.

V okviru svojih pooblastil odgovarja za zakonitost, kakovost in učinkovitost Medobčinskega inšpektorata, organizira opravljanje nalog inšpektorata, skrbi za izdelavo in realizacijo programa dela ter opravlja vsa dela in naloge, ki so potrebne za redno, pravočasno, strokovno in učinkovito delo.

Vodja Medobčinskega inšpektorata mora občinam, najmanj enkrat letno podati poročilo o delovanju Medobčinskega inšpektorata.

Delo redarjev usmerja preko mesečnih načrtov dela. V načrtih upošteva tudi sugestije in predloge za učinkovito delo, ki jih lahko podajo tudi predstavniki policije.

7. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Pristojnosti medobčinskega redarstva predstavljajo pravice in dolžnosti, ki so opredeljene v Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed), Zakonu o varstvu javnega reda in miru (ZJRM), Zakonu o varnosti cestnega prometa (ZVCP-1-UPB5), Zakonu o prekrških (ZP-1), Zakonu o lokalni samoupravi (ZLS) in občinskih odlokih.

V določbi drugega odstavka 3. člena Zakona o občinskem redarstvu (Ur. list RS, št. 139/2006) so opredeljene vse naloge občinskih redarjev na podlagi posameznih zakonov in občinskih predpisov.

V Zakonu o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/2006, ZJRM-1) je v določbi tretjega odstavka 27. člena generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem določenih določb tega zakona oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških, ki so opredeljeni v ZJRM-1.

V Zakonu o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 56/2008-1-UPB5, spremembe in dopolnitve Ur. list RS, št. 58/09- ZVCP-1F) so opredeljena pooblastila občinskega redarstva na področju cestnega prometa v občini.

V prvem odstavku 21. člena Zakona o lokalni samoupravi so opredeljene določene naloge občine na področju zagotavljanja nadzorstva nad krajevnimi prireditvami (javni shodi in javne prireditve) ter glede organiziranja komunalno-redarstvene službe, ki skrbi za red v občini.

V določbi prvega odstavka 3. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 3/2007, ZP-1-UPB4) je opredeljeno, da se lahko prekrški določijo tudi z občinskimi odloki.

V Občini Železniki bi bilo potrebno spremeniti in dopolniti naslednje občinske odloke in naložiti pristojnost za nadzor nad njimi tudi občinskim redarjem:

- Odlok o turistični taksi v občini Železniki (Uradni list RS, št. 142/04);
- Odlok o oskrbi s pitno vodo v občini Železniki (Uradni list RS, št. 132/04);

- Odlok o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč v občini Železniki (Uradni list RS, števil. 29/02);
- Odlok o odvajanju in čiščenju odpadnih in padavinskih voda na območju občine Železniki (Uradni list RS, števil. 33/01);
- Odlok o ravnanju z odpadki v občini Železniki (Uradni list RS, števil. 36/00);
- Odlok o občinskih cestah v Občini Železniki (Uradni list RS, števil. 93/99);
- Odlok o javnem redu in miru v občini Železniki (Ur. vestnik Gorenjske, števil. 26/1997).

8. POGOJI ZA DELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA (PROSTORI, OPREMA, VOZILA, SREDSTVA ZVEZ)

Med materialne in druge pogoje za delovanje redarstva in redarjev lahko uvrščamo prostore redarske službe, opremo, ki jo uporabljajo redarji, uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico redarjev. Opremo redarjev določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Ur. list RS, števil. 78/2007), uniformo, simbole in oznake ter službeno izkaznico pa določa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Ur. list RS, števil. 103/2007), ki ju je izdal minister za notranje zadeve.

9. VRSTE IN OBSEG NALOG MEDOBČINSKEGA REDARSTVA NA OBMOČJU OBČINE ŽELEZNIKI

Redarji na območju občine Železniki izvajajo predvsem preventivne in pa tudi represivne naloge, glede na vrsto in obseg nalog pa predvsem naslednje:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in
- naloge na področju varstva okolja.

10. IZVAJANJE ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKEGA REDARJA

Pooblastila lahko opredelimo kot mandat, ki ga občinski redarji potrebujejo za uspešno opravljanje nalog, ki so določene z zakonom in občinskimi predpisi. Takšna upravičenja oziroma posebne pravice niso zgolj pravice, temveč največkrat istočasno predstavljajo tudi dolžnosti, saj zakonodajalec od tistega, ki ima pooblastila zahteva, da jih tudi mora uporabiti ob pogojih, ki jih določa zakon in na način, ki je določen v zakonu in podzakonskih aktih.

Pooblastila v najširšem pomenu pomenijo pravico, največkrat tudi dolžnost določenih oseb, da lahko ali pa morajo opraviti uradno dejanje oziroma izvršiti določene ukrepe ali opravila. Pooblastilo je pravica in dolžnost določenih oseb, da v primerih določenih z zakonom in na način, ki je določen z zakonom, izvajajo proti osebam določene ukrepe in opravila oziroma je pravica, da kdo uradno veljavno opravi oziroma opravlja kako pravno dejanje.

V Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed) so določena tista pooblastila, s katerimi je občinski redarjem zagotovljeno izvajanje nalog javne varnosti in javnega reda na območju občine. Glede na predpise lahko uporabljajo naslednje ukrepe:

- opozorilo,
- ustno odredbo,
- ugotavljajo istovetnost,
- opravljajo varnostni pregled osebe,
- zasežejo predmete,
- zadržijo storilca prekrška in kaznivega dejanja,
- uporabijo fizično silo ter sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

Način izvajanja zakonskih pooblastil je opredeljen v 10. členu Zakona o občinskem redarstvu.

11. UPORABA PRISILNIH SREDSTEV

Zakon o občinskem redarstvu v 1. odstavku 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pravico in dolžnost uporabiti tudi prisilna sredstva. Drugi odstavek istega člena pa določa, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, če Zakon o občinskem redarstvu ne določa drugače. V nadaljevanju pa navedeni zakon določa, da sme občinski redar uporabiti sledeča prisilna sredstva:

- fizično silo,
- sredstva za vklepanje in vezanje in
- plinski razpršilec.

Fizično silo in plinski razpršilec sme občinski redar uporabiti samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada, sredstva za vklepanje in vezanje pa zoper osebo, ki jo sme v skladu z Zakonom o občinskem redarstvu zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

OBVEŠČANJE O ZADRŽANJU IN UPORABI PRISILNIH SREDSTEV

O izvedbi pooblastila zadržanja osebe in uporabi prisilnih sredstev mora občinski redar napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji redarstva oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti. Na podlagi izkušenj, ki jih ima policija pri pisanju tovrstnih poročil je smiselno, da poročilo občinskega redarja o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem sledeče:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o osebi proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- posledice uporabe prisilnega sredstva in
- druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

V primeru, da je oseba, zoper katero je občinski redar uporabil prisilno sredstvo, v postopku telesno poškodovana, ji mora občinski redar nuditi nujno pomoč in ji v najkrajšem možnem času zagotoviti ustrezno medicinsko pomoč. V primeru, da je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je vodja redarstva dolžan nemudoma obvestiti župana Občine Železniki, oz. osebo, ki jo ta pooblasti. V obvestilu županu mora vodja redarske službe navesti podatke o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrste uporabljenega prisilnega sredstva ter podatke o drugih okoliščinah in dejstvih, ki so pomembna za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja.

OCENJEVANJE UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Na podlagi poročila ocenjuje zakonitost in strokovnost ravnanja občinskega redarja vodja občinskega redarstva. V primeru ugotovitve kršitve je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti. V primeru da je uporaba prisilnih sredstev imela za posledico telesno poškodbo ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja občinskega redarja opravi komisija, ki jo imenuje župan, kjer ima redarstvo svoj sedež. Župan mora imenovati neodvisno, največ petčlansko komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanj občinskega redarja. V komisiji mora biti neodvisen strokovnjak s področja varnosti, predstavnik Občine Železniki, predstavnik policije in predstavniki zainteresiranih nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Navedena komisija obravnava tudi pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar oceni, da je to potrebno. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če oceni, daje takšno sodelovanje potrebno in pomembno za odločitev v konkretnem primeru.

ODLOČANJE O PRITOŽBAH ZOPER POSTOPEK OBČINSKIH REDARJEV

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja občinskega redarja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh pritoži županu, kjer ima redarstvo svoj sedež ali pri osebi, ki jo ta pooblasti. Glede na Zakon o občinskem redarstvu mora župan takšno pritožbo proučiti in o ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti tistega, ki je podal pritožbo.

DISCIPLINSKA IN DRUGA ODGOVORNOST OBČINSKIH REDARJEV

Pri svojem delu so občinski redarji dolžni ravnati zakonito, strokovno ter v skladu z Zakonom o redarstvu ter drugimi predpisi, ki urejajo njihovo delovno področje ter njihove pravice in dolžnosti oziroma pooblastila. V primeru nezakonitega dela in nestrokovnega dela lahko občinskega redarja ob disciplinski odgovornosti doleti tudi odškodninska oziroma materialna odgovornost in kazenska odgovornost, katera se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje.

O disciplinskih kršitvah oziroma o disciplinski odgovornosti občinskih redarjev pa se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

12. SISTEM DELA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA – RAZPOREJANJE REDARJEV NA DELO IN DRUGO

V Občini Železniki v skladu z ocenami varnostnih razmer in drugimi potrebami občine opravljajo občinski redarji delo v skladu s programom, ki se dogovori na sestankih s koordinatorjem Občine Železniki in predstavnikom policije (vodja policijskega okoliša). Sestanki bodo potekali vsake tri mesece. Vodstvo Medobčinskega inšpektorata tudi v drugih primerih sodeluje s predstavniki Policijske postaje Škofja Loka (usklajevanje dela, nudenja medsebojne pomoči, skupni poostreni nadzori, itd.). Delo se načrtuje predvsem ob dneh, ki so v Občini Železniki ocenjeni, kot varnostno problematični (ponedeljek, petek, sobota) in drugim potrebam občanov (odhod otrok v šolo, primeri naravnih nesreč, prireditve, itd.).

13. SODELOVANJE S POLICIJSKIMI POSTAJAMI NA OBMOČJU OBČINE ŽELEZNIKI

Občinski redarji morajo biti seznanjeni, da na območju Občine Železniki opravljajo delo ob policistih splošne Policijske postaje Škofja Loka, še policisti Postaje prometne policije Kranj, kakor tudi policisti in kriminalisti drugih policijskih enot.

Vodstvo Medobčinskega inšpektorata se za koordinacijo dela in druge primere sodelovanja v okviru svoje pristojnosti (nasveti, morebitni napadi na redarje, itd.) obrača na Policijsko postajo Škofja Loka.

Za boljše sodelovanje občinskih redarjev s policisti se lahko izdelata in podpiše poseben protokol o medsebojnem sodelovanju.

14. SODELOVANJE Z REDARSTVI IN OBČINSKIMI REDARJI SOSEDNIH OBČIN

Sodelovanje z redarskimi službami v občinah, ki mejijo na Občino Železniki (Medobčinski inšpektorat občin Škofja Loka, Gorenja vas – Poljane in Žiri, Medobčinski inšpektorat Kranj, Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Bled in Bohinj, Medobčinska inšpekcija občin Bovec, Kobarid, Kanal ob Soči in Tolmin), mora sodelovanje temeljiti predvsem na:

- medsebojnem obveščanju o vseh varnostno zanimivih informacijah, ki so iz varnostnega vidika pomembne za posamezne občine,
- medsebojni izmenjavi podatkov, ki so pomembni za javno varnost in javni red v posamezni občini,
- medsebojnih delovnih srečanjih in sestankih, kjer se lahko oblikuje skupna varnostna politika pri zagotavljanju varnosti na mejnih območjih in področjih, ki so skupnega pomena,
- skupnih varnostnih akcijah, intervencijah in medsebojnem sodelovanju pri obravnavi konkretnih varnostnih problemov in
- drugih oblikah sodelovanja in konkretnem operativnem delu.

Za boljše sodelovanje občinskih redarjev z redarji sosednjih občin se lahko izdelata in podpiše poseben protokol o medsebojnem sodelovanju.

15. POVEZANOST OBČINSKEGA REDARSTVA Z OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKIM CENTROM POLICIJSKE UPRAVE KRANJ IN Z REGIJSKIM CENTROM ZA OBVEŠČANJE

Na podlagi izdelane ocene ogroženosti v Občini Železniki pred naravnimi in drugimi nesrečami, je potrebno med izvajalce ukrepov zaščite in reševanja vključiti tudi občinske redarje.

Občinski redarji ob naravnih in drugih nesrečah v Občini Železniki zagotavljajo izvajanje dejavnosti zaščite in reševanja za primere jedrske nesreče, letalskih nesreč, nesreč z nevarnimi snovmi, poplav, potresov, požarov in zemeljskih plazov.

16. SODELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Medobčinsko redarstvo, ki deluje v okviru Medobčinskega inšpektorata, sodeluje v občinskem sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v okviru pristojnosti oziroma pravic in dolžnosti, ki jih ima kot organ lokalne skupnosti v skladu z zakonskimi določili Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/2006-UPB1).

17. NAČINI SODELOVANJA OBČINSKIH REDARJEV IN ZASEBNIH VARNOSTNIKOV

Redarji bodo pri opravljanju svojih nalog učinkovitejši in varnejši, če bodo imeli zagotovljeno ustrezno komunikacijo in pomoč s strani varnostnikov zasebnih varnostnih podjetij, ki delujejo na tem območju.

Učinkovito obvladovanje varnostnih razmer in s tem varno delovno in bivalno okolje je v interesu tako organov lokalne skupnosti, kot policije in tudi zasebnih varnostnih služb.

Redarji pričakujejo sodelovanje in pomoč varnostnikov zasebno varnostnih služb, predvsem pri opravljanju naslednjih nalog:

- zagotavljanju varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varnosti javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanja javnega reda in miru v širšem smislu.

Za boljše sodelovanje občinskih redarjev z varnostniki zasebnih varnostnih služb se lahko izdelata in podpiše poseben protokol o medsebojnem sodelovanju.

18. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVRŠEVANJEM NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

Na podlagi 4. odstavka 17. člena Zakona o občinskem redarstvu župan Občine Železniki sprejme Poslovnik za delo komisije v zvezi ocenjevanja izvrševanja nalog občinskega redarstva.

Na podlagi tega poslovnika župan imenuje komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarstva.

Komisija opravlja delo v naslednjih primerih:

- Če je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam.
- Obravnava pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar komisija oceni, da je to potrebno.

Če z Zakonom o občinskem redarstvu ni drugače določeno, se za ocenjevanje in uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

19. SODELOVANJE MED MEDOBČINSKIM REDARSTVOM IN SVETOM ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU OBČINE ŽELEZNIKI

Občinski svet Občine Železniki je sprejel sklep o ustanovitvi Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Železniki (Uradni vestnik Gorenjske, št. 5/1997). Svet vodi predsednik, vanj pa je vključen tudi predstavnik Policijske postaje Škofja Loka.

Svet je opravil vrsto kvalitetnih preventivnih aktivnosti v smislu izboljšanja prometno varnostnih razmer na območju Občine Železniki.

Za boljše sodelovanje občinskih redarjev s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Železniki se lahko izdelata in podpiše poseben protokol o medsebojnem sodelovanju.

20. ZGRADBE, SPOMENIKI, MUZEJI IN DRUGI OBJEKTI, KI IMAJO STATUS NARAVNE IN/ALI KULTURNE DEDIŠČINE

Zelo pomembna naloga redarjev pri operativnem delu je tudi varovanje zgradb in objektov, ki imajo status naravne ali kulturne dediščine. Redarji so tisti, ki morajo v imenu občine stalno nadzirati te objekte in znamenitosti ter skrbeti, da ne pride do njihovih poškodovanj ali uničenj. Občinskemu vodstvu predlagajo tudi ukrepe za njihovo dodatno zaščito.

V občini Železniki je kulturna dediščina opredeljena v:

- Odloku o razglasitvi Kostnice s spomenikom v Dražgošah za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. list RS, šte. 22/02);
- Odločbi o zavarovanju starega plavža v Železnikih nad Škofjo Loko (Ur. list RS, šte. 20/52);
- Odloku o razglasitvi starega jedra Železnikov za urbanistični in kulturni spomenik (Ur. list RS, šte. 20/90, popravek - šte. 25/90);
- Odloku o zavarovanju neurejenih grobišč in grobov vojnih in povojnih žrtev (Ur. list RS, šte. 3/91);
- Odloku o razglasitvi kmečkih objektov in kozolcev "toplarjev" za etnološke arhitekturne spomenike (Ur. list RS, šte. 17/91) - kozolci toplarji, pripadajoči k stavbam Studeno 8 in 10;
- Odlok o razglasitvi cerkve sv. Petra v Selcih za kulturni spomenik lokalnega pomena (Ur. list RS, šte. 32/2006);
- Odlok o razglasitvi Tauševe kajže v zgornji Sorici za kulturni spomenik lokalnega pomena (Ur. list RS, 9/2006).

Naravna dediščina je opredeljena v Odloku o razglasitvi barja Ledine na Jelovici za naravni rezervat (UVG, št. 15/99) in Odloku o razglasitvi dreves za dendrološki naravni spomenik (Ur.l. RS, št. 20-25/90).

21. NAČRT OBHODOV NEPREMIČNIH OBJEKTOV NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Načrt se izdeluje mesečno v skladu s trenutno oceno varnostnih razmer in glede na potrebe v občini. Načrt se usklajuje na sestankih, ki jih vodi koordinator v občini. Medobčinski inšpektorat upošteva tudi predloge obhodov, ki bodo lahko podani tudi s strani Policijske postaje Škofja Loka.

22. NAČIN UVEDBE DEŽURNE SLUŽBE MEDOČINSKEGA REDARSTVA

To odločitev sprejme župan po sprejemu občinskega programa varnosti in na podlagi ocene varnostnih razmer in bodoče vizije razvoja redarske službe (kadrovska krepitev, zagotavljanja dodatnih materialnih pogojev, povečanje finančnih sredstev za ta namen, itd.). Trenutno za uvedbo dežurstva še ni potrebe.

Dežurstvo se lahko uvede na naslednje načine:

1. Kot posebni dežurni center z vso potrebno opremo in 24 urno službo redarjev.
2. V okviru dogovora s Centrom za obveščanje 112, da to vlogo prevzame njihov operater.

3. Da to vlogo prevzame varnostno nadzorni center ene izmed zasebnih varnostnih služb.

23. CILJI DELOVANJA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Osnovni cilj programa varnosti Občine Železniki je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru.

Strateški in operativni cilji OPV so:

A) STRATEŠKI CILJ

Dvig kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti javnega prostora v občini Železniki.

Ta cilj je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v občini z medobčinskim redarstvom. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v Občini Železniki.

Predlog aktivnosti in ukrepov za doseganje cilja:

- Upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva za promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja,
- izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev,
- preprečevanje prekrškov in kaznivih dejanj,
- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,
- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine,
- vzpostavitev strokovnega izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarskih služb in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

B) OPERATIVNI CILJI

VARNOST CESTNEGA PROMETA:

Zmanjševanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z

operativno dinamiko Medobčinskega inšpektorata – organa skupne občinske uprave in Policijske postaje Škofja Loka.

Varnost v cestnem prometu še vedno ni zadovoljiva. Pred leti postavljeni cilji prometne varnosti se niso v celoti uresničili. Zato se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč varnostnih tveganj, ki jih je treba obvladati s stalnim in profesionalnim policijskim in redarskim nadzorom, z izboljšanjem rednega in investicijskega vzdrževanja cest, s širitvijo parkirnih kapacitet ter z dvigom profesionalnosti redarjev pri obvladovanju kršiteljev prometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč.

Zastavljen je ambiciozen cilj, da se do leta 2010 v Sloveniji število mrtvih zmanjša za 50 %. Ta cilj je potrebno zasledovati tudi v Občini Železniki. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da so za stanje prometne varnosti soodgovorni policija, občinsko redarstvo, inšpekcijske službe in drugi. Nujno je potrebno zagotoviti še večje sodelovanje s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Železniki. Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. l. RS, št. 56/2008-1-UPB5)) v tretjem odstavku 22. člena kot obveznost občine določa tudi sprejem programov s področja varnosti cestnega prometa, ki jih predlaga Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Železniki.

Predlog aktivnosti in ukrepov za doseganje cilja:

- Uporaba ocene prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri izdelavi letnega načrta dela občinskega redarstva za področje varnosti v cestnem prometu,
- sklenitev pisnega protokola o sodelovanju med občinskimi redarji, policijsko postajo in občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu,
- občinski redarji si morajo pridobiti pravno in strokovno znanje za nadzor in urejanje cestnega prometa,
- občinske redarje je treba opremiti z ustreznimi vozili in opremo za nadzor in urejanje prometa na občinskih cestah in drugih javnih poteh na območju občine,
- v letnem načrtu dela medobčinskega redarstva se med drugim opredeli tudi naloge v zvezi nadzora prometne signalizacije in opredeli naloge za večjo varnost otrok. Občina Železniki poskrbi za pregled prometne signalizacije in poda predloge za morebitne spremembe, zlasti z vidika varnosti otrok, pešcev in kolesarjev (vrtci, šole, zdravstveni zavodi, igrišča, stanovanjska naselja),
- občinski redarji morajo dosledno izvajati nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju ter v primeru zaznanih kršitev ustrezno ukrepati.

VARSTVO JAVNEGA REDA IN MIRA:

Obvladovanje javnega prostora s fizično prisotnostjo redarjev na način, ki je v skladu s pravnimi predpisi, oceno varnostnih razmer in varnostno stroko.

Zakon o varstvu javnega reda in miru opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov

samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir sta dobrini, ki izključujeta vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma optimalno varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red torej pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru je torej delovanje skupnosti (tudi lokalne skupnosti), ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku.

Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih.

Medobčinsko redarstvo in občinski redarji imajo pristojnosti, pooblastila in naloge, da se aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju občine.

Predlog aktivnosti in ukrepov za doseg cilja:

- Uporaba ocene ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev na področju poznavanja pooblastil občinskih redarjev za obvladovanje javnega reda in miru,
- redarska služba mora ustrezno ukrepati v primeru zaznave primerov nedostojnega vedenja (7. člen ZJRM); beračenja na javnem kraju (9. člen ZJRM); uporabe nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena ZJRM); zaznave poškodovanj uradnih napisov, oznak ali odločb (12. člen ZJRM); zaznave pisanj po objektih (13. člen ZJRM); zaznav vandalizma (16. člen ZJRM); zaznav nedovoljenega kampiranja (18. člen ZJRM); v primeru nedovoljene uporabe živali (19. člen ZJRM); ustrezno ukrepati v primeru neupoštevanja zakonitega ukrepa uradnih oseb (1. in 3. odstavek 22. člena ZJRM),
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za uporabo prisilnih sredstev,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za hitre odzive na klice v sili in za vedenje ter ukrepanje v tveganih okoliščinah,
- zagotoviti ustrezno opremo občinskih redarjev za obvladovanje kršiteljev,

- skleniti pisni protokol o sodelovanju med Medobčinskim inšpektoratom in Policijsko postajo Škofja Loka,
- prizadevati si za dobro sodelovanje in iskati strokovno pomoč policistov Policijske postaje Škofja Loka.

VARNOST OBČINSKIH JAVNIH POTI IN REKREACIJSKIH POVRŠIN:

Varnostno obvladovanje javnih poti in rekreacijskih površin s prisotnostjo občinskih redarjev (ob strokovni pomoči policistov).

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na takih krajih. Tveganja so običajno kriminalne narave. Zaradi tega je priporočljivo, da se občinski redarji usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov.

Predlog aktivnosti in ukrepov za doseg cilja:

- Izdelava seznama varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk na območju občine (iz ocene ogroženosti in varnostnih tveganj),
- pisni protokol o sodelovanju Medobčinskega inšpektorata s policijsko postajo,
- načrt obhodov varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk,
- občinski redarji morajo imeti zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje s svojo dežurno službo in z dežurnim policistom Policijske postaje Škofja Loka. V prvi vrsti so to stacionarni in mobilni telefoni.
- zagotovitev ustreznega vozila za varnostne obvoze ogroženih in drugih poti.

VARNOST ZGRADB IN DRUGIH OBJEKTOV NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE:

Preprečevanje ogroženosti kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju občine.

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999). Po tem zakonu imajo določene pristojnosti tudi lokalne skupnosti. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdbišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar (4. člen zakona). Zato so občinski redarji kot pooblaščenec uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, kot tudi za zaščito sledov in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta.

Predlog aktivnosti in ukrepov za doseg cilja:

- Sodelovanje medobčinskega redarstva z organizacijsko enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki deluje na območju občine,
- redarska služba si priskrbi ali izdelava seznam (evidenco) zgradb, spomenikov, muzejev in drugih objektov, ki imajo status naravne in/ali kulturne dediščine,
- redarska služba si izdelava načrt obhodov nepremičnih objektov naravne in kulturne dediščine,

- redarska služba si priskrbi podatke o dosedanjih namernih poškodbah in napadih na objekte naravne in kulturne dediščine.

VARSTVO OKOLJA:

Izboljšanje pregleda nad stanjem in dogajanji na področju varstva okolja ter povečanje obsega in profesionalnosti nad obvladovanjem občinske okoljske problematike.

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora ter kakovosti življenja in dela občanov. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. Na lokalni ravni gre za skrb v tem smislu, da se občinska redarska služba aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter v proces uresničevanja občinske okoljske politike.

Predlog aktivnosti in ukrepov za doseg cilja:

- Občinski redarji se v okviru izobraževanja/usposabljanja/izpopolnjevanja spoznajo z okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v svoji občini,
- redarska služba se poveže z okoljsko inšpekcijo v cilju izmenjave informacij za učinkovit nadzor na tem področju,
- občinski redarji posebno skrb namenijo spoštovanju predpisov, ki se nanašajo na ohranjanje narave in razvrednotenja okolja. V primeru ugotovitve teh kršitev podajo ustrezne informacije in predloge pristojnim prekrškovnim organom in organom občinske uprave Občine Železniki.
- redarska služba si priskrbi karto z vrisanimi okoljsko problematičnimi točkami in uradne dokumente o razreševanju okoljske problematike.

24. VARNOSTNE POTREBE IN NALOGE V OBČINI ŽELEZNIKI, IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

Glede na zgoraj prikazano oceno varnostnih razmer lahko tudi občinski redarji prispevajo k obvladovanju te varnostne problematike.

Policisti zaznavajo povečan promet, predvsem na relaciji Železniki – Dražgoše – Kropa, Železniki – Sorica in Železniki – Petrovo Brdo, v času od pomladnih do jesenskih mesecev, ko se na teh cestnih relacijah pojavi povečano število voznikov enoslednih vozil in kolesarjev (tudi po ostalih lokalnih cestah in javnih poteh). V času zimske turistične sezone so beležili povečanje prometa pri obiskih smučarskih središč, to je Starega vrha, Sorške planine in Cerkna.

Poudariti je potrebno, da so se po rekonstrukciji ceste št. 403, odsek Domel d.o.o. – odcep PO Železniki povečale hitrosti vožnje motornih vozil. Ker ima omenjena cesta urejen hodnik za pešce je stanje na tej cesti zadovoljivo, vendar pa bo potrebno v prihodnje na tej cesti izvesti ukrepe za umirjanje hitrosti prometa. Za merjenje hitrosti vožnje s stacionarnimi merilniki hitrosti so pristojni tudi občinski redarji.

Člani Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Železniki so na svoji seji, dne 19.10.2009 označili naslednje cestne odseke kot »nevarne« in predlagali naslednje rešitve:

- Avtobusna postaja na Češnjici (je še vedno cesta v gradnji, še ni prevzeta); Postajo bo treba narediti tam, kjer je po projektu predvidena. Izvajalec Cestno podjetje Kranj bo dobilo odločbo inšpektorja in bo moralo postajo prestaviti.
- Cesta v Dašnico (odsek pri Galjotu); Tu je nujno potrebno narediti pločnik na levi strani, zato se je potrebno takoj pričeti pogovarjati z lastniki zemlje.
- Pri silosih v Selcih; Za to cesto skrbi Direkcija RS za ceste. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Železniki je dal pobudo na Direkcijo za ceste, da se ta »S« ovinek rekonstruira.
- Cesta skozi Studeno; Izgradnja novega pločnika je nujna, izvajala se bo v okviru projekta za celotno ureditev Studena. Tu je problem v tem, da je naselje Studeno nastalo dokaj na hitro, oz. je še v nastajanju, zato se bo tu pojavljalo vedno več pešcev.
- Cesta skozi naselje Na plavžu; Potrebno je označitev delov ceste z znaki »cona 30 km«. Po mnenju Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Železniki bi bili najbolj primerni fluorescentni znaki.
- Pred tovarno Niko, kjer ni prehoda za pešce (po prenovi ceste prehoda niso več naredili, ker ni pločnikov); V sklopu izvedbe novega parkirišča za šolo bo narejen tudi del pločnika od tovarne Niko do šole.
- Trnje, nasproti cerkve; Tam je prečkanje ceste nevarno, zato se v sklopu ureditve trga pripravlja tudi ureditev tega odseka, ki ga bo potrebno osvetliti in narediti prehod za pešce.
- Nogometno igrišče v Železnikih; Tu je problematična hoja pešcev pod nasipom. Najbolj smotrno bi bilo urediti pešpot po samem nasipu.
- Cesta skozi Rudno; Tu prihaja kljub omejitvi hitrosti na 40 km/h do velikih prekoračitev. Direkcija RS za ceste je zavrnila predlog za postavitve fizičnih ovir. Rešitev bi bila občasna postavitve mobilnega merilnika hitrosti ali občasna postavitve mobilnega radarja, ki ima za posledico neposredno ukrepanje zoper kršitelje.
- Odcep za Dašnico – do konca blokovskega naselja; Tu bi bilo potrebno bolje poudariti talne označbe, da se bo bolj jasno videlo kje so parkirišča, kje je vozišče in kje lahko hodijo pešci. Cesta je dovolj široka, da bi se zarisal pas za pešce in kolesarje.

Redarji bodo morali posebno pozornost nameniti mirujočemu prometu, predvsem ukrepanju zoper voznike, ki parkirajo svoja vozila na mestih, kjer ogrožajo promet drugih udeležencev v cestnem prometu. Še posebej je to izstopajoče ob javnih zgradbah in poslovnih prostorih.

Glede na omejene pristojnosti in pooblastila bodo morali občinski redarji čas in območje svojega dela prilagoditi zgoraj omenjenim varnostnim potrebam na območju občine Železniki.

25. ZAKLJUČEK

Občinski program varnosti Občine Železniki ima, glede na določbe Zakona o občinskem redarstvu, značaj dokumenta trajne narave. Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje programa, zato je tudi omogočeno obdobje ocenjevanje njegovega izvajanja oziroma merjenje rezultatov. Ocenjevanje izvajanja programa varnosti bo omogočilo ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih in finančnih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda in mira v občini.

Ocenjevanje občinskega programa varnosti poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za doseg cilja, ki je opredeljen v programu. Takšen način ocenjevanja pa se zagotovi z izdelavo mesečnih in drugih obdobjnih poročil o delu občinskega redarstva.

Občinski program varnosti Občine Železniki se, glede na novo nastale varnostne razmere v občini, ažurira oziroma ustrezno spremeni in dopolni. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v občini, ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, nato pa še ostalo vsebino programa. Ustrezna in temeljita ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog občinskega redarstva.

Predloge za dopolnitev programa je potrebno oblikovati tudi v okviru Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Železniki, kot pomembnega organa na področju varnosti v naši občini.

V skladu z zgoraj prikazano oceno varnostnih razmer, ki je sestavljena in usklajena z redarsko službo, policijo ter drugimi subjekti, ki v občini delujejo na področju varnosti, je utemeljen predlog po angažiranju redarjev na območju Občine Železniki in njihovem usklajenem delovanju s predstavniki Policijske postaje Škofja Loka ter drugimi subjekti v občini, ki lahko na tem področju dajo svoj prispevek.

ŽUPAN
Mihael Prevc

LITERATURA IN VIRI

- Ustava RS. Ljubljana: Uradni list RS/I 33/91.
- Zakon o prekrških ZP1-UPB4. Ljubljana: Uradni list RS 3/2007.
- Zakon o varnosti cestnega prometa-UPB5. (2008). Ljubljana: Uradni list RS.
- Zakon o lokalni samoupravi - UPB2 (2007). Ljubljana: Uradni list RS, 94/07, spremembe in dopolnitve Uradni list RS 76/2008.
- Zakon o javnih cestah - UPB1. (2006). Ljubljana: Uradni list RS, 33/06.
- Zakon o varstvu javnega reda in miru (2006). Ljubljana: Uradni list RS, 70/06.
- Zakon o policiji-UPB6: Ljubljana: Uradni list RS 107/06.
- Kazenski zakonik-KZ-1. Ljubljana: Uradni list RS, 55/08.
- Zakon o kazenskem postopku-UPB4: Uradni list RS, 32/07.
- Zakon o občinskem redarstvu: Lavtar R., in Keanovič, (2007), Ljubljana: GV Založba.
- Zakon o varuhu človekovih pravic (ZVarČP). Uradni list RS, 71/93.
- Zakon o varstvu okolja: Ur. list RS UPB 39/2006, spremembe in dopolnitve 70/2008.
- Zakon o vodah: Ur. list RS 67/2002, spremembe in dopolnitve 57/2008.
- Zakon o ohranjanju narave: Ur. list RS 96/2004.
- Peter Jambrek, Anton Perenič in Marko Uršič, Varstvo človekovih pravic: razprave esej dokumenti, (1988) Ljubljana. Mladinska knjiga.
- Žaberl Miroslav, Temelji policijskih pooblastil, (2006). Ljubljana. Fakulteta za varnostne vede.
- Pravilnik o policijskih pooblastilih. Ljubljana: Uradni list RS 40/06.
- Učna gradiva, Policijska Akademija (2008). Program osnovnega strokovnega usposabljanja občinskih redarjev.
- Uradna spletna stran Občine Železniki.